

cursu, quo pervenitur in cælum. Nunquam nos deserit Deus, qui nobiscum se futurum perpetuo pollicitus est : unum ut nobis videndum sit, ne Deum, et nos ipsos deseramus. Ac Dei quidem sunt in hoc Ecclesiæ regno omnia, quibus et vitam tuetur hominum, et salutem perficit sempiternam, et, quæ sub adspectum non cadunt, Angelorum copiæ, et plenissimum virtutis cælestis visibile hoc munus sacramentorum. In his tantum nobis præsidii est divinitus constitutum, ut non modo ab acerrimorum hostium regno tuti esse, sed ipsum etiam tyrannum, ejusque nefarios satellites prosternere, et conculcare possimus.

8. QUARE vehementer ad extremum petamus a Dei spiritu, ut nos omnia jubeat e sua voluntate facere; satanæ ut tollat imperium, nullam ut in nobis summo illo die potestatem habeat; ut vincat, et triumphet Christus; ut vigeant ejus leges toto orbe terrarum; ut decreta serventur; nullus ut proditor, aut desertor ejus sit; sed tales se præbeant omnes, ut in regis Dei conspectum non dubitanter veniant, et constitutam illis ex omni æternitate possessionem adeant regni cælestis, ubi beati cum Christo sempiterno ævo fruuntur.

*Brevis
expositio
petitionis*

Tertia petitio.

Fiat voluntas tua, sicut in cælo et in terra.

CUM a Christo domino dictum sit : Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cælorum : sed qui facit voluntatem patris mei qui in cælis est, ipse intrabit in regnum cælorum¹ : quicumque in illud cæleste regnum pervenire cupiunt, id a Deo petere debent, ut fiat voluntas ejus. Quamobrem hoc loco posita petitio est statim post regni cælestis postulationem. Ut autem intelligant fideles, quam necessarium id nobis sit, quod hac prece postulamus, quantamque vim salutarium munerum ex ejus impetratione consequamur, demonstrabunt Parochi, quibus miseriis et ærumnis oppressum fuerit hominum genus propter peccatum primi parentis.

Nam a principio Deus proprii boni appetitionem creatis rebus ingeneravit, ut naturali quadam propensione suum quærerent, et expeterent finem, a quo illæ nunquam, nisi objecto extrinsecus impedimento, declinant. Hæc autem initio fuit in homine expetendi Deum, suæ beatitudinis auctorem, parentemque, eo præclarior, et præstantior vis, quod is compos esset rationis, atque consilii. Sed hunc amorem, sibi naturaliter ingenitum, cum reliquæ naturæ rationis expertes conservassent, quæ ut initio procreatæ fuerunt natura bonæ, sic in eo statu, et conditione manserunt, hodieque manent, miserum hominum genus cursum non tenuit; non enim solum bona justitiæ originalis amisit, quibus a Deo supra naturæ suæ facultatem auctum, ornatumque fuerat, sed etiam insitum in animo præcipuum virtutis studium obscuravit. Omnes, inquit, declinaverunt, simul inutiles facti sunt : non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum². Nam sensus et cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua³; ut inde facile intelligi possit, neminem per se salutariter sapere, sed omnes ad malum esse propensos, innumerabilesque esse hominum pravas cupiditates, dum proclives sunt, et flagranti studio feruntur ad iram, ad odium, ad superbiam, ad ambitionem, ad omne

I.
*Petitionis
locus*

et ratio.

2.
*Homo
peccato
corruptus
bonum
suum ve-
rum non
intelligit,*

¹ Matth. VII, 21. — ² Ps. LII, 4. — ³ Gen. VIII, 21.

fere malorum genus. Quibus in malis quamquam assidue versemur, tamen, quæ summa est nostri generis miseria, permulta ex illis sunt, quæ nobis minime mala videntur; quæ res insignem arguit hominum calamitatem, qui cupiditatibus, ac libidinibus obcæcati non videant, quæ salutaria opinantur, plerumque esse pestifera; imo vero ad illa perniosa mala, tamquam ad optabile et expetendum bonum, rapiantur præcipites, ab iis, quæ vere bona sunt, et honesta, tamquam a contrariis rebus, abhorreant. Hanc opinionem corruptumque iudicium detestatur Deus illis verbis: Væ, qui dicitis malum bonum, et bonum malum: ponentes amarum in dulce, et dulce in amarum¹.

3.
ita ut merito comparetur iis qui gustum amiserunt, et similis dicatur ægrotis et pueris;

Itaque nostris ut subjiciant oculis nostras miseras, comparant nos divinæ litteræ iis, qui verum gustandi sensum amiserunt: qua re fit, ut a salubri victu alieni sint, appetantque contrarium. Cum ægrotis præterea nos conferunt; ut enim illi, nisi morbum depulerint, sanorum, et integrorum hominum officia, ac munera obire non possunt, sic nos actiones, quæ Deo gratæ sint, suscipere sine divinæ gratiæ adjumento nequimus. Quod si quædam sic affecti assequimur, levia illa sunt, et quæ ad consequendam cælestem beatitudinem parum vel nihil momenti habent. At Deum, ut par est, amare, et colere, quod majus quiddam et altius est, quam ut nos humi strati id humanis viribus assequamur, numquam poterimus, nisi adminiculo divinæ gratiæ sublevemur. Quamquam aptissima est etiam illa comparatio ad significandam miseram humani generis conditionem, quod similes esse dicimur puerorum, qui suo relicti arbitrio temere moventur ad omnia: pueri, inquam, sumus, et imprudentes, ludicris sermonibus, et inanibus actionibus dediti, si a divino præsidio deseramur; sic enim nos objurgat Sapientia: Usquequo parvuli diligitis infantiam, et stulti ea, quæ sibi sunt noxia, cupient²? Et in hunc modum hortatur Apostolus: Nolite pueri effici sensibus³. Etsi majori in inanitate, et errore versamur, quam illa puerilis ætas: cui tantum abest humana prudentia, ad quam tamen per se tempore potest pervenire; cum ad divinam prudentiam, quæ ad salutem necessaria est, nos nisi Deo auctore, et adjutore aspirare non possimus;

¹ Is. V, 20. — ² Prov. I, 22. — ³ I. Cor. XIV, 20.

nisi enim præsto nobis sit Dei auxilium, rejectis iis, quæ vere sunt bona, ad interitum ruimus voluntarium.

Ac si quis, discusa divinitus animi caligine, has videat hominum miseras, et, sublato stupore, sentiat legem membrorum, ac sensus cupiditates spiritui repugnantes recognoscant, omnemque dispiciat naturæ nostræ propensionem ad malum, qui poterit non ardentis studio opportunum tanto huic malo, quo naturæ vitio premimur, remedium quærere, salutaremque illam regulam expetere, ad quam Christiani hominis vita dirigenda, et conformanda sit? Hoc igitur illud est, quod imploramus, cum ita precamur Deum: Fiat voluntas tua. Cum enim, abjecta obedientia, et Dei voluntate neglecta, in has miseras inciderimus, unum illud tantorum malorum remedium nobis divinitus propositum est, ut ex Dei voluntate, quam peccando contempsimus, aliquando vivamus, omnesque cogitationes, et actiones nostras ea regula metiamur: quod ut assequi possimus, suppliciter illud a Deo petimus, Fiat voluntas tua.

Id vero illis etiam vehementer petendum est, in quorum animis jam regnat Deus, quique jam sunt radii divini luminis illustrati; cujus gratiæ beneficio, Dei obtemperant voluntati. Quibus licet ita comparatis propriæ tamen cupiditates adversantur propter proclivitatem ad malum, insitam in hominum sensibus; ut, etiam si tales simus, magnum tamen hoc loco nobis periculum sit a nobis ipsis, ne abstracti, et illecti a concupiscentiis, quæ militant in membris nostris, iterum de salutis via deflectamus¹; de quo nos periculo Christus dominus admonuit illis verbis: Vigilate, et orate ut non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma². Non enim est in hominis potestate, ne in ejus quidem, qui per Dei gratiam est justificatus, ita domitos habere carnis affectus, ut nunquam illi postea excitentur: quippe cum eorum, qui justificati sunt, mentem sanet Dei gratia, non etiam carnem: de qua illud scripsit Apostolus: Scio enim, quia non habitat in me, hoc est in carne mea, bonum³. Nam ut semel primus homo justitiam originalem, quo tamquam fræno quodam cupiditates regebantur, amisit, minime eas postea ratio ita continere potuit

4.
*hinc tamquam remedium adversus legem membrorum ei præscribi debet regula vitæ christi-
anæ:*

5.
remedium illud omnibus necessarium, etiam justis.

¹ Jac. I, 14. — ² Matt. XXVI, 41. — ³ Rom. VII, 18.

in officio, ut ea non appeterent, quæ etiam rationi repugnant. Itaque in ea hominis parte peccatum, id est, peccati fomitem habitare scribit Apostolus, ut intelligamus eum non ad tempus, quasi hospitem, diversari apud nos, sed, quamdiu vivimus, tamquam incolam nostri corporis in domicilio membrorum hære perpetuo. Ergo domesticis et intestinis hostibus assidue oppugnati, facile intelligimus, confugiendum esse ad Dei auxilium, petendumque, ut fiat in nobis voluntas ejus.

6. JAM vero faciendum est, ut sciant fideles, quæ sit hujus petitionis vis.

Nomine VOLUNTATIS divinæ intelligitur divina præcepta:

Quo loco, multis omissis, quæ a doctoribus scholasticis de Dei voluntate utiliter, et copiose disputantur, voluntatem hic accipi dicimus pro ea, quam signi appellare solent, hoc est, pro eo quod Deus a nobis fieri, aut caveri jusserit, aut monuerit. Quare voluntatis nomine hoc loco comprehensa sunt universa, quæ nobis ad cælestem beatitudinem comparandam proponuntur, sive illa ad fidem, sive ad mores pertineant; omnia denique, quæcumque nos Christus dominus per se, vel per Ecclesiam suam facere aut imperarit, aut prohibuerit; de qua voluntate ita scribit Apostolus: Nolite fieri imprudentes, sed intelligentes, quæ sit voluntas Dei¹.

7. Cum igitur illud precamur, Fiat voluntas tua, petimus in primis nobis, ut Pater cælestis facultatem concedat obtemperandi divinis jussis, et inserviendi ei in sanctitate et justitia omnibus diebus nostris²; ut ad nutum et voluntatem ejus omnia faciamus; ut ea colamus officia, de quibus in sacris litteris admonemur; ut ipso duce et auctore reliqua omnia præstemus, quæ eos decent, qui non ex voluntate carnis, sed ex Deo nati sunt³, exemplum Christi domini secuti, qui factus est obediens usque ad mortem, mortem autem crucis⁴; ut parati simus omnia perpeti potius, quam vel minimum ab ejus voluntate discedere. Nec vero quisquam est, qui hujus studio, et amore petitionis flagret ardentius, quam is, cui concessum sit, ut summam eorum dignitatem intueatur, qui Deo obediunt. Idem enim illud verissime dici intelligit, servire Deo, et illi obedire, regnare

¹ Eph. V, 17. — ² Luc. I, 74. — ³ Joan. I, 12. — ⁴ Philip. II, 8.

esse: Quicumque, inquit Dominus, fecerit voluntatem Patris mei, qui in cælis est, ipse meus frater, et soror, et mater est¹: hoc est, cum illo sum omnibus amoris, et benevolentiae vinculis conjunctissimus. Nemo fere est ex viris sanctis, quin præcipuum hujus petitionis munus a Deo vehementer postularit, ac præclara quidem omnes sed varia sæpe oratione usi sunt, in quibus mirificum et suavissimum Davidem videmus illud varie postulantem; modo enim inquit: Utinam dirigantur viæ meæ ad custodiendas justificationes tuas²; interdum: Deduc me in semitam mandatorum tuorum³; nonnunquam: Gressus meos dirige secundum eloquium tuum, et non dominetur mei omnis injustitia⁴; huc pertinent illa: Da mihi intellectum, ut discam mandata tua. Judicia tua doce me: da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua⁵; sæpe aliis verbis eandem tractat, versatque sententiam: qui loci diligenter animadvertendi sunt, et fidelibus explicandi; ut, quanta sit in prima hujus petitionis parte vis, et copia salutarium rerum, omnes intelligant.

Secundo loco, cum illud precamur, Fiat voluntas tua, detestamur opera carnis, de quibus scribit Apostolus: Manifesta sunt autem opera carnis, quæ sunt fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, etc⁶; et: Si secundum carnem vixeritis, moriemini⁷; petimusque ne sinat Deus ea nos perficere, quæ sensus, quæ cupiditas, quæ imbecillitas nostra suaserit, sed ut nostram voluntatem sua voluntate moderetur. Alieni sunt ab hac voluntate voluptuarii homines, qui in terrenarum rerum cura, et cogitatione defixi sunt. Feruntur enim libidine præcipientes ad potiundum, quod concupierunt, et in illo fructu pravæ cupiditatis felicitatem ponunt, ut beatum etiam esse dicant, qui, quodcumque optarit, consequatur. Nos contra petimus a Deo, ut ait Apostolus, ne carnis curam faciamus in desideriis⁸, sed ut fiat voluntas ejus; etsi non facile adducimur, ut precemur Deum, ut cupiditatibus nostris non satisfaciat; habet enim difficultatem hæc animi inductio: quod ipsi quodam modo id petentes nos videmur odisse: quod etiam stultitiæ tribuunt ii, qui toti

8.

ut non sinat nos ea perficere quæ cupiditas expetierit,

¹ Matth. XII, 50. — ² Ps. CXVIII, 5. — ³ Ibid. 35. — ⁴ Ibid. 33. — ⁵ Ibid. 73. — ⁶ Gal. V, 19. — ⁷ Rom. VIII, 12. — ⁸ Rom. XIII, 14.

aut diabolus suaserit,

hærent in corpore; sed nos stultitiæ famam subeamus libenter Christi causa; cujus est illa sententia: Si quis vult post me venire, abneget semetipsum¹; præsertim cum sciamus, multo præstare, id optare, quod rectum, justumque sit, quam illud assequi, quod a ratione, a virtute, a Dei legibus sit alienum; et certe deteriore loco is est, quicumque ad id pervenit, quod temere ac libidinis impulsu cupiebat, quam qui, optime quod optavit, non assequitur: quamquam non id modo petimus, ne concedatur nobis a Deo, quod ipsi nostra sponte cupimus, cum studium nostrum depravatum esse constat; sed ne id etiam detur, quod, suatore, et impulsore Dæmone, simulato lucis angelo, tamquam bonum interdum postulamus. Rectissimum illud Principis apostolorum studium videbatur, pietatisque plenissimum, cum Dominum a consilio proficiscendi ad mortem avocare conabatur: et tamen eum, quia humanis sensibus, non divina ratione ducebatur, Dominus acriter objurgavit.² Quid amantius in Dominum videtur eo postulari potuisse, quod sancti viri Jacobus, et Joannes, illis irati Samaritanis, qui magistrum hospitio accipere noluerunt, ab eo petierunt, ut juberet ignem e cælo descendere, qui duros illos, et inhumanos absumeret? At a Christo domino reprehensi sunt, illis verbis: Nescitis cujus spiritus estis. Filius hominis non venit animas perdere, sed salvare.³

9. *sed voluntatem nostram in omnibus ipsius voluntati conformem reddat.*

Neque vero solum, cum quod cupimus, malum est, aut mali speciem habet, Deum precari debemus, ut fiat voluntas ejus, sed etiam cum re vera malum non est; veluti cum voluntas sequitur primam illam naturæ inclinationem, ut appetat ea, quæ naturam conservant, et rejiciat, quæ ei contraria videantur. Quocirca, cum in eum locum ventum est, ut aliquid petere velimus hujus generis, tum vero dicamus ex animo, Fiat voluntas tua: imitemur illum ipsum, a quo salutem, et salutis disciplinam accepimus, qui cum naturaliter insito cruciatuum, et acerbissimæ mortis timore, commoveretur, tamen in illo horrore summi doloris, suam ad Dei patris retulit voluntatem: Non mea, inquit, voluntas, sed tua fiat⁴. Sed mirabiliter depravatum est hominum genus:

¹ Matth. XVI, 24; Luc. IX, 23. — ² Matth. XVI, 22. — ³ Luc. IX, 54. — ⁴ Luc. XXII, 42.

qui cum vim etiam suæ attulerint cupiditati, eamque divinæ voluntati subjecerint, tamen sine Dei auxilio, quo a malo protegimur, et in bonum dirigimur, peccata vitare non possunt. Ergo confugiendum est ad hanc precationem, et petendum a Deo, ut in nobis ipse instituta perficiat, ut exultantes cupiditatis motus comprimat, ut appetitus rationi obedientes efficiat, ut nos denique totos ad suam conformet voluntatem. Precamur etiam, ut Dei voluntatis cognitionem totus orbis terrarum accipiat; quo divinum mysterium, absconditum a sæculis, et generationibus, notum ac pervulgatum sit apud omnes.¹

FORMAM præterea, et præscriptionem hujus obedientiæ postulamus, ut videlicet ad eam regulam dirigatur, quam in cælo et servant beati angeli, et colit reliquus cælestium animarum chorus, ut, quemadmodum illi sponte, et summa cum voluptate obediunt divino nomini, sic nos Dei voluntati, quo modo ipse maxime vult, libentissime pareamus; et vero in opera, et studio, quod Deo navamus, summum a nobis amorem Deus, et eximiam charitatem requirit: ut, etiam si spe cælestium præmiorum totos nos ei dicaverimus, tamen ideo illa speremus, quod, ut in eam spem ingrederemur, placuit divinæ majestati. Quare tota nitatur illo in Deum amore nostra spes, qui mercedem amori nostro proposuit æternam beatitudinem. Sunt enim, qui amanter alicui serviant, sed tamen pretii causa, quo amorem referunt. Sunt præterea, qui tantummodo charitate et pietate commoti, in eo, cui dant operam, nihil spectant, nisi illius bonitatem, atque virtutem, cujus cogitatione et admiratione se beatos arbitrantur, quod ei suum officium præstare possint; et hanc habet sententiam illa appositio: Sicut in cælo, et in terra. Maxime enim nobis enitendum est, ut Deo simus obedientes, quemadmodum beatas mentes esse diximus; quorum laudes in illo summæ obedientiæ munere obeundo, eo Psalmo persequitur David: Benedicite Domino omnes virtutes ejus, ministri ejus, qui facitis voluntatem ejus.² Quod si quis, sanctum Cyprianum secutus,³ sic illa interpretatur, ut dicat, in cælo, in bonis, et piis; in terra, in malis

10.

Formula, Sicut in cælo, postulamus obedientiam charitate perfectam.

¹ Col. I, 26. — ² Ps. CII, 21. — ³ S. Cyprianus, De or. dom.

et impiis : nos vero etiam ejus sententiam comprobamus, ut pro cælo spiritus, pro terra caro intelligatur; ut et omnes et omnia in omnibus Dei voluntati obediant.

II. GRATIARUM item actionem continet hæc petitio. Veneramur enim ejus sanctissimam voluntatem, et maximo perfusi gaudio summis laudibus, et gratulationibus omnia ejus opera celebramus, qui certo scimus eum omnia bene fecisse; cum enim constet, esse omnipotentem Deum, necessario sequitur, ut omnia ejus nutu facta esse intelligamus; cum vero etiam ipsum, sicuti est, summum bonum esse affirmemus, nihil ex ejus operibus non esse bonum, cum omnibus ipse suam impertiverit bonitatem, confitemur. Quod si in omnibus divinam rationem non assequimur, in omnibus tamen, et ambigui causa neglecta, et rejecta omni hæsitazione, illud Apostoli profitemur, investigabiles esse vias ejus.¹ Sed ob id maxime etiam Dei voluntatem colimus, quod ab eo cælesti lumine dignati sumus. Ereptos enim de potestate tenebrarum transtulit in regnum filii dilectionis suæ².

12. SED ut extremo loco id explicetur, quod ad meditationem pertinet hujus petitionis, redeundum est ad id, quod initio attigimus, debere fidelem populum in hujus pronuntiatione petitionis esse demisso, et humili animo, reputantem secum eam, quæ in natura est insita, cupiditatum vim, divinæ voluntati repugnantem, cogitantem se in eo officio vinci a naturis omnibus, de quibus ita scriptum est : Omnia serviunt tibi³; maximeque imbecillum esse, qui nullum opus Deo gratum non modo non perficere, sed ne instituere quidem possit, nisi Dei adjumento sublevetur⁴. Quoniam vero nihil magnificentius est, nihil præstantius, quam, ut diximus, Deo servire, et vitam ex ejus lege, ac præceptis agere : quid optabilius esse potest homini Christiano, quam ambulare in viis Domini, quam nihil agitare animo, nihil actione suscipere, quod a divina voluntate abhorreat? ut vero eam exercitationem capiat, et illud institutum teneat diligentius, petat ex divinis libris exempla eorum, quibus, cum illi consiliorum suorum rationem non retulissent ad Dei voluntatem, omnia male ceciderunt.

Rom. XI, 33. — ² Col. I, 13. — ³ Ps. CXVIII, 91. — ⁴ I. Cor. XV, 10.

Moneantur postremo fideles, ut in simplici et absoluta Dei voluntate acquiescant; ferat æquo animo conditionem suam, qui sibi inferiori loco videtur esse, quam ejus dignitas postulet; ne deserat ordinem suum, sed in ea vocatione maneat, in qua vocatus est, et proprium judicium subjiciat Dei voluntati, qui nobis melius consulit, quam ipsi optare possimus; si angustia rei familiaris, si corporis valetudine, si persecutionibus, si aliis molestiis, et angoribus premimur, certo statuendum est, nihil horum sine Dei voluntate, quæ summa omnium ratio est, nobis accidere posse, ideoque non debere nos gravius commoveri, sed invicto animo ferre, semper illud in ore habentes : Domini voluntas fiat; et illud beati Job : Sicut Domino placuit, ita factum est : sit nomen Domini benedictum.¹

Praxis conformitatis cum divina voluntate.

¹ Job. I, 21.